

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Baptistae Bvrgi De Dominio Ser[enissi]mae Genvensis Reip. In Mari Ligvstico Libri. II.

Borgo, Pietro Battista

Romae, 1641

De vrbe Genua, ac Genuensium in Liguria Regno, eorumque libertate, &
politia. Cap. VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13096

178 De Dominio Ser.^{mæ} Gen. Reip.

Maximi Romæ se minime securos existimarent. Erant autem Sarracenorum classes adeo numerosæ, vt Veneta Græcæ coniuncta succubuerit, vt retulimus, atque illi ad Hispaniarum oras, ducentas septuaginta naues appulerint, cum illam prouinciam sunt aggressi, & ad Constantinopolim obsidendam (dum in Gallico mari eodem tempore ingentem haberent classem) trecentas adduxerint. In summa occupatis Hispanijs, insulisque adiacentibus, Sardinia, Corsica, Sicilia, Lucania, urbibusque, & oppidis, quæ inde sunt vsque ad Gargani montis loca, & Adriatico imminent, ac Cycladibus, Cypro, Creta, Rhodo, totaque Africæ ora maritima, quæ spectat ad Septentriones, Mediterraneo vniuerso late dominati sunt: Ac nostro Ligustico præsertim, in quo Corsicam, Caprariam, Gorgonem possidentes, excurrentesque facile ex Africæ, Hispaniarumq; ac Sardinia portibus, neminem prorsus navigare tuto permittebant.

1. Roderic.
Foler. histor.
Arab. lib. 3.
c. 11. Aldret.
antiqued. de
España lib. 3.
c. 21.

2. Fazel. d. l. 6

De Vrbe Genua, ac Genuensium in Liguria Regno, eorumque libertate, & politia.

CAP. VII.

VM Romanum imperium discerperent barbari, in Liguria vrbs Genua (quæ totius prouinciæ erat emporiū) viribus, potentiaque cœpit succrescere, quibus ad

3. Strabo l. 4.
Foliet. histor.
Genuen. l. 1.

In Mari Ligustico. Lib. II. 179

ad eam amplitudinem prouecta est, vt late terra
 marique terminos imperij propagarit. De huius
 ciuitatis cōditoribus diuersæ scriptorum senten-
 tiæ sunt. Aiunt¹ nonnulli, Ianum Genuum pri-
 mum Regem Italiae, in eam regionem missis co-
 lonijs, conditam urbem a suo nomine dixisse,
 cuius rei argumentum afferunt, collem Iani vr-
 bis partem, hactenus vernaculo idiomate Cari-
 nianum appellatum, quod Armenia lingua Ia-
 ni vineam significet.² Volunt alij a Iano Italiae
 Rege extractam, ab altero Iano Teucro ampli-
 catam fuisse, ideoque in ea primum bifrontem
 Ianum adoratum, quod duos Ianos habuisset
 authores, a quibus nomen aiunt illam esse forti-
 tam.³ Alij a Genuino, seu Genuo Phaëtonis fo-
 cio: alij⁴ a Genuo Saturni filio denominatam
 opinantur.⁵ Sunt qui ab Allobrogibus positam
 asseuerent, & transalpinae cuiusdam Genuæ esse
 coloniam contendunt. Sed hæc ad arbitrium
 fortasse conficta sunt eorum, qui in ijs, in qui-
 bus conuinci non possunt, amplam sibi assu-
 munt mentiendi facultatem; probabilior eorum
 forsan est sententia,⁶ qui Genuam autumant di-
 ctam a Genu similitudine, quam exhibet vrbis
 situs. Cum namque Alpes, & Apenninus, cele-
 berrimi montes, ad ipsam coniungantur, atque
 in coniunctionis angulo genu formam expri-
 mant, inde fortasse Latini veteres Genuam di-
 xere, a quibus Græci postmodum suam Γενόα,
 aut

1. Porc. Cat.
 supposit. ab
 Ann. Viterb.
 Fr. Leand. nel-
 la descrizione
 della Ri-
 uiera di Ge-
 noua. Bizarr.
 hist. Gen. l. 1.

2. Petrarch. in
 l. in. Fr. Leand.
 & Bizarr. loc.
 cit.

3. Braccell. in
 descript. ora
 Ligustic. Sup-
 plemēt. Chro-
 nic. lib. 4. Fr.
 Leand. & Bi-
 zar. loc. cit.

4. Supplem.
 Chronic. Fr.
 Leand. & Bi-
 zar. loc. cit.

5. Volaterran.
 Cōm. Urban.
 l. 4. in Ligur.
 Io. Picard. de
 prisca Celta-
 pad. l. 5.

6. Foliet. d. l. x

7. Scephan.

180 De Dominio Ser.^{mae} Gen. Reip.

1. Strabo l. 4.
c. 5.
2. Peetrarch.
loc. cit.

3. Procop.
Gothic. l. 1.
4. In verb.
Γενόα.

5. Clauer.
Ital. antiq.
l. 1. c. 9.

6. Supplem.
Chron. loc.
cit. Bizar. de
prima Syriac.
expedit.

7. Helvic. in
Theatr. histo-
ris.

8. In Liguria.

9. Fr. Leand.
loc. cit.

aut ¹ Γενόα mutuati sūt. Recentioris vero æui scri-
ptores Latini sæpius Ianua appellat, ² quod
nostri orbis quasi Ianua quædam esse videatur;
vnde ³ & Græci Ἰαννοῦαν trāscripserunt, prout for-
tasse emendandus est Græcus ⁴ Stephani codex,
qui suis temporibus Στραλίαν fuisse vocatam testa-
tur, ⁵ cum mendum codici inesse merito possit
dubitari. Cæterum, quod ad ipsius originem spe-
ctat, ⁶ constans est complurium sententia, anti-
quissimam urbem esse, & multis, ante Troiano-
rum in Italiam aduentum, annis conditam, flo-
rentibus tunc maxime in Italia Liguribus, cum
Dardanus Troianorum regnum instituit, quod
iuxta Eusebium incidit in annum ab orbe con-
dito CIOCCIOCCXXIII. & iuxta ⁷ recen-
tiorum calculum CIOCCIOCCCLXXII.
hoc est ante Romam conditam annis circiter
IOCCXXVII. & ante natum Seruatorem no-
strū CIOCCCLXXVII. Ac quidquid sit, certe
antiquissimam hanc esse urbem, vel ignorata
ipfius origo testatur. Neque arridet, quod ⁸ Blon-
dus innuere videtur, Genuam tempore belli Pu-
nici exordium habuisse, ea ratione motus, quod
Florus, & Iordanus, dum a Romanis domitos
Liguriae populos enumerant, de Genua nihil
scribāt, quam tamen, si tunc temporis extitisset,
minime prætermisisset. ⁹ Nam tametsi scriptores
illi huius urbis non fecerint mentionem, fortasse
hoc accidit, quoniam Genuenses tum aduersus

Ro-

Romanos haud militarunt; neque omnes Ligurum populos scriptores illi recensent, sed montanos, & alpinos tantum; ac omnino nullam habet verisimilitudinem, in Liguribus oppidum nusquam fuisse, circa mare praesertim, cum re nautica, & negotiatione illos excelluisse docuerimus. Et quo pacto anno a Roma condita IOXXXVI. P. Cornelius Cos. cum aduersus Annibalem in Hispanias classe veheretur, intellexissetq; apud Massiliam, Pœnos transmisisse Alpes, & in Italiam tendere, Genuam cum classe renaugasset, vt ex Italia hostes arceret, ni & illa extitisset, & a Romanorum partibus pridem stetisset? Rursus quo pacto, nisi hæc vera essent, tredecim post annis Carthaginensis Mago illam diripisset? Cum itaque euidens sit, Genuenses Romanam fortunam eo tempore esse sequutos, neque eorum urbem legamus Romanorum fuisse coloniam (quod proculdubio Romani historici haud omisissent) ab indigenis conditam, multo ante tempore extitisse oportet, ac propter situs opportunitatem, Liguriæ totius emporium fuisse, quo regionis incolæ suas merces comportarent, quod Strabo testatur. Atque ob hanc ipsam opportunitatem maximi semper habita est ad Italiae imperium momenti; ideoque, vt dicebamus, P. Cornelius Cos. aduersus Annibalem Italiam defensurus, Genuæ stationem sibi elegit, firum opportunissimum ratus, quo ab Italiae si-

213

Z

nibus

1. Liv. lib. 21.
Ann. Mag.
cell. 1.15.

2. Liv. 1.38.

3. Geograph.
l. 4.

182 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

1. Francisc.
Belcar. rer.
Gallie. l. 14.

2. Liu. l. 30.

3. Iornand.
de reb. Getic.
c. 57. Blond.
dec. v. l. 3.

4. Pollet. d. l. 1.
5. Apud Gol-
dast. rescript.
Imperial. to. 3

6. Apud Fo-
lic. d. l. 1.

7. Procop.
Gothic. l. 2.
Leonard. Aze-
rin. de bell.
Gothic. l. 2.

8. Paul. Diac.
de gest. Longo-
lib. 2. cap. 25.

9. Ios. Ripa-
mons. histor.
Eccl. Mediol.
dec. 1. l. 8.

nibus hostē terra marique prohiberet; ob quam
eandem opportunitatem factum etiam est, vt
hæc vrbs Italiae Ianua nostris quoque tempori-
bus appelletur. Romani igitur id cognoscentes,
biennio postquam a Magone direpta fuerat, eam
instaurari iusserunt, quod a¹ Lucretio Spurio
perfectum est; paruitque Genua Romanis, do-
nec² Theodoricus Rex Gothorum primus, anno
nostræ salutis CCCCLXXXII. Italiam sibi sub-
iecit, cui⁴ Liguria & Genua paruit, extantque
eius rescripta ad Iudæos, qui Genua tunc diuer-
sabantur, quibus eorum priuilegia confirmat,
atque vt Synagogam tegant, indulget: aliaque
habentur testimonia de Gothorum in hac vrbe
dominio. Cum⁷ autem Belisarius, a Iustiniano
Græcorum Imperatore ad recipiendam Italiam
missus, Romæ obsideretur a Vittige Gothorum
Rege, Mundilas cum Græca classe, Genuam a
Gothis recuperauit. Grassantibus postmodum in
Italia Longobardis, cū ipsorum Rex Alboinus,
circa annū ab orbe redempto DLXX. Galliam
Cisalpinam occupasset, Liguriam etiam inuasit,
eiusque ciuitates omnes, præter eas, quæ mari
adiacent, suæ ditioni subiecit: quare Genua Lon-
gobardorum sæuitiam minime experta, profu-
gorum perfugiū fuit, quo Mediolanensis Ar-
chiepiscopus Honoratus, cum Clero, ac Patritijs
eius ciuitatis, se recepit, ipsique Genuæ demor-
tuo ab iisdem Clero, & Patritijs Laurentius suffe-

audiu

ctus

In Mari Ligustico. Lib. II. 183

Etus est, cuius electionem Mediolanensis populus ratam habuit, & Pelagius Secundus P. M. approbavit. Neque prius Genua potiti sunt Longobardi, quam Rotharis eorum Rex, post deictum apud Scultennam Hexarchum, ac Romanorum exercitum, Apenninum transgressus, in Liguriam duxerit, quam regionem per duodecaginta annos, quibus premebant Italiam Longobardi, suo imperio addere minime potuerant. Horum tamen Tyrannidem breui proprijs viribus excussisse Ligures, haud leues suadent coniecturae. Primum namque Rotharis vastandae potius regionis, quam expugnandae, retinendaeque animum ostendit, cum Liguriam peragravit; nec vspiam illum praesidia reliquisse legimus, aut vllum reperimus monumentum Longobardici in Liguria imperij apud eius auctores, qui cum recensent populos, ex quibus in suos deligebat exercitus, Spoletinos, Hetruscos, Beneventanos, Foroiulenses, aliosque enumerant, Ligures vero nullibi, ex quibus proculdubio delectum habuissent, si in ipsorum fuissent redacti potestatem. Huc accedit, quod in Francorum adversus Longobardos, & in Italiam expeditionibus, nulla Liguriae fiat mentio, neque ea, inter vindicatas a Longobardorum iugo, provincias, recensetur: nam quod ait Chronicon Schafnaburgense, Carolum Martellum ultra Liguriam vastasse, luculentius explicans

1. Paul Diac.
d. lib. 2. c. 47.
Fr. Leand. loc.
cit. Blond. de
cad. 1. l. 9.

2. Blond. d. l. 9.

3. Sub anno
731.

aba

Z 2

Paul-

184 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

1. De gest.
Franc. l.2.

2. Jacob. de
Forag. in Chro-
nic. Supplem.
Chronic. l.11.

3. In Chronic.
l.2.
4. Aym. de
gest. Franc. l.4
c.69. Annal.
Carol. Magn.
Paul. Emil.
d. l.2. alij.

4. Paul. Ac-
mil. d. l.2.

Paullus ¹ Æmilius, vltra Massiliam, quæ anti-
quæ Liguriæ limes erat (quod fortasse intellexit
Chronicon) Hispanias versus, Narbonem, Aga-
tham, aliaque oppida Martellum diripuisse nar-
rat, & combussisse; Somnia etiam sunt ea, quæ
a quibusdam referuntur, ² Carolum Magnum
post devictos Longobardos, apud Genuam ha-
bito conuentu, hortante Constantino Græcorum
Cæsare, in Syriam nauigasse, & Hierosolymâ
Christianis restitutâ, Constantinopolim se con-
tulisse. Nam qui apud Genuam dicitur habitus
fuisse conuentus, lapsus est ³ Reginonis, aut certe
corruptus est codex, cum ⁴ reliqui Gebennæ in-
Burgundia, aut in Allobrogibus, hunc habitum
fuisse conuentum scribant, & non post profliga-
tos Longobardos, sed ante bellum contra illos
susceptum. Cætera de expeditione Syriaca, &
Constantinopolitano itinere delirationes sunt,
quæ a nullo eius æui scriptore commemoran-
tur. Imo Aaronem Sarracenorum Regem, Ca-
rolo in Gallijs commoranti, montem Caluariæ,
& Seruatoris sepulchrum Hierosolymis donasse
scribit Ægynardus. Neque omnino, si e Liguria
Longobardos, aut Pipinus, aut Carolus expulsi-
set, id omisissent scriptores eorum temporum,
Bibliothecarius præsertim, qui in recensendis il-
lorum Regum gestis, nimius haud immerito
grauissimi ⁴ viri censura nuncupatur. Sed vide-
tur convincere, Ligures, antequam aut Pipinus
ad

aduersus Aistulphum, aut Carolus aduersus Desiderium Longobardorum Reges arma sumpserunt, liberos fuisse, quod legimus de Nuncijs a Romanis Pontificibus missis ad Pipinum, Carolumque arcessendos ad propugnandam Ecclesiam, qui cum terrestria itinera a Longobardis obsiderentur, mari transmiserunt in Gallias. Nam cum eo tempore Corsica, Sardiniaque a Sarracenis tenerentur, si Liguria, & Genua in Longobardorum potestate fuissent, nauigatio Româ in Gallias erat omnium minime securaj, quibus Sarraceni, ac Longobardi pariter hostes erant; Quare Pontifices cum in maxima rerum difficultate versarentur, egerentque omnino Francorum subsidijs, per Germaniam tutius Nuncios ablegassent: aut sane si mari misissent, eorum aliquis in alterutrius hostis manus incidisset, quod tamen euenisse non reperimus. Par igitur est credere, Liguriam a Longobardorum iugo liberam, Nuncijs Pontificijs, litora, propter Sarracenorum metum, legentibus, tutum accessum præbuisse. Hinc est ut conijciam, paulo post Rotharis incurSIONE, Ligures, ut² qui Regio sunt animo, & externum agre tolerantis imperium, sumptis armis, factaque conspiratione Longobardos, si qua aderant ipsorum præsidia, expulisse, & proprijs viribus in libertatem se vendicasse: nulla etenim poterant a Græcorum Imperatore Constantio expectare subsidia, ³ qui tunc

tem-

1. In Chron. Reginon. l. 2. Anastas. Biblioth. in Stephan. II. & Adrian I. PP. MM. Platina Paul. Aemil. alij.

2. Gio. Villan. l. II.

3. Blod. dec. 2. lib. 9. Platina in Martino & P. M.

186 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

temporis nedum animum adiecit ad afflictas Italiae res subleuandas, sed nouis etiam seditionibus materiam addidit, misso Olympio Hexarcho, qui Martinum Pontificem aut occideret, aut Constantinopolim captiuum abduceret. Hoc itaque tempore existimo, Genuæ institutis Magistratibus Rempub. cœptam a ciuibus administrari, & antiquato Liguria nomine, oram, quæ ab ostio Vari ad Genuam est, Occidentalem eius vrbis oram, quæ inde ad Macram, Orientalem appellatam, & Genuense Regnum in Liguria fuisse institutum. Aut certe, si Græcis auxiliantibus, Longobardorum iugum est excussum, Ligures deinde in libertatem se vendicarunt circa annum a Christo nato ICCCXX. cum Italiae populi, Leonis Iconomachi auersantes impietatem, Duces, & Magistratus sibi elegerunt. Non me præterit, nonnullos in diuersa esse sententia, opinarique, tunc demum Ligures constituisse Rempub. cum extincta Magni Caroli sobole, Italiae Regnum turbatum distractumque est; aliosque iterum hoc referre ad annum circiter CCCCX. cum Luca quoque, & Florentia se in libertatem vendicarunt, & Normanni Neapolitanum Regnum occupauere. Sed non est huius loci de hoc disceptare prolixius, sufficitque specimen quoddam dedisse eorum, quæ alibi fortasse, Deo dante, sumus prosequuturi. Hoc in præsentia ponemus, quancūque Liguria externorum iugum

ex-

1. Anastas. in
Platin in Gre
gor. II. P. M.
Paul. Aemil.
l. 2.

2. Foliet. d. l. 1.

3. Annuarii
hist. di Firen-
ze l. 1.

excusserit, Genuam cum toti prouinciæ domi-
nari cœpisse, situs opportunitate, portus com-
moditate, ciuibus, opibus, potentia reliquas eius
oræ ciuitates cum longe antecelleret. Ac pri-
mum quidem Resp. a Comitibus est gubernata;
quorum Imperium fastidientes ciues postmo-
dum, sibi crearunt Consules, aliosque Magistra-
tus, qui eam regerent: externum etiam quan-
doque sibi Prætorem elegerunt, cuius tempora-
rio regimini rerum summam committebant: ac
tandem Ducem sibi præposuerunt, additis Pa-
tribus conscriptis, de quorum consilio is Remp.
administraret. Sed exortis discordijs, & ciuilibus
bellis, dum nulla factio alteri uellet concedere
gubernaculum, aliquoties ad externos Principes
sceptrum delatum est, certis conditionibus, qui-
bus libertas facta recta conseruaretur. Demum-
que varijs agitata casibus Resp. anno a Virginis
partu supra millesimum, quingentesimo vige-
simo octauo, ab Andrea Auria¹ Genuensi Ly-
curgo, aut Arato, sui seculi² Pompeio, feliciter
restituta est, lætæque leges, quæ deinceps anno
CICIDLXXII. per Legatum Summi Pontifi-
cis, Oratoresq; Cæsaris, ac Regis Catholici (qui-
bus a ciuibus ea concessa fuerat authoritas) in
meliorem adhuc formam sunt redactæ. Tota
Resp. e maiori Concilio pendet, quod quadrin-
gentis ciuibus nobilibus constat, qui statis tem-
poribus cooptantur; Concilium minus arctio-

1. B. Method.
hstor. c. 6.
2. Ariost. Or-
land. Furios.
cant. 15. stam.
2A 31.

188 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

rem habet potestatem, prout etiam duo Collegia, quæ appellatur, quæq; constant ex Duce, duodecim Gubernatoribus, atque octo Procuratoribus, præter perpetuos; atque his legibus hactenus Respub. sancte administratur. Vrbs ipsa ad Apennini sita radices, partim collibus insidet, per planitiem partim extenditur: qua spectat ad Septentriones, aduersus Aquilonis impetum motis iuga habet munimentum: qua ad Austrum, sinum aperiens, portum efficit, ipsoque circumdato superbis ædificijs, theatri effigiem exprimit; diceresque, ad tutandum maritimum imperium, spectandasque suorum ciuium victorias, ac triumphos e colle descendisse, non contentam vastissimis, altissimisque mœnibus, montes superasse, ni & pelago firmissimis, superbissimisque molibus, quasi fræna iniecisset. Prima Vrbi mœnia circumdata postquam a Sarracenis fuerat direpta, ea que extendebantur a D. Petri, vulgo de Banchis, vsque ad Auriarum forum, indeque ad D. Ambrosij, ac mare. Secunda deinceps anno reparata salutis CIOCLIX. quæ ab Occidente, inclusis D. Sabinæ ædibus, in Orientem ad D. Francisci, ac D. Catharinæ, iisque complexis, cum templo D. Andrea, in area, quæ Sarzani dicitur, ad mare terminantur. Sed horum circuitus exigua iam vrbs portio est, additis tertijs mœnibus anno CIOXXXVII. quibus suburbia inclusa sunt, & ciuitas aduersus ænearum machinarum fulmina

1. Merul. An-
tig. Vicecom.
l. 2. Bizar. hi-
stor. Genuen.
l. 1.
2. Corio hist.
di Milanop. 1.
Foliet. histor.
Genuen. lib. 2.
aliq.

In Mari Ligustico. Lib. II. 189

mina communita: Iterumque septem fere ab hinc annis, occupatis montium cacuminibus, mœnia ingentibus sumptibus per quatuordecim ferme P. M. insigni, inauditoque opere inducta sunt, quæ ut ciuibus securitati, sic hostibus terrori, cæteris admirationi esse possunt; additurque modo aduersus insanos pelagi fluctus, si non maiori sumptu, maiori sane miraculo quam mœnia, firmissima moles, Ansaldo de Mari ingeniosissimo, nobilissimoq; architecto, quo securitas nauibus, maritima potentia Reip. augeatur. Veruntamen, quas hactenus recensuimus, patriæ meæ dotes eximiæ, vbi illas cum ipsius religione confero, mihi quodammodo exiguæ videntur, & leues. Nimirum vix vlla ciuitas, aut promptius Christianam pietatem est amplexata, aut constantius professa. Nazarius, & Celsus ab Apostolis ad annunciandum in Galliam Cisalpinam Euangelium missi, Genuenses sacra redemptionis nostræ mysteria edocuere, atque imbuta Christiana, Catholicaque religione, inter primas totius orbis, ciuitas, nunquam ab ipsa declinavit. Plures, eosque singularis probitatis, ac sanctitatis Episcopos habuit, donec in Metropolim² erecta est ab Innocentio Secundo Pont. Max. anno CIOCCXXXIII. cum Genuenses aduersus Anacletum Antipapam Pontifici adfuisent; primusque Archiepiscopus electus est Sirus,³ idemque postmodum ab Alexandro III.

A a anno

1 Foliet. hist. Gen. l. 1. Iacob. de Porag. in Legend. Sanct. in vita Nazar. & Cels. Suppl. Chronic. l. 4. Bizar. de primain Syr. expedit.
2. Platin. in Inn. II. P. M. Blond. dec. 2. l. 5. Sigon. de regn. Ital. l. II & Bulla huius erectionis extat in tabulario Sere-niss. Reip.
3. In Bulla ipsius Alexandri super confirmatio-ne erectionis Episcopar. Ianuen. in Archiepiscopatum, quæ habetur in d. tabulario.

190 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

anno CIOCLXI. transmarina legatione fuit do-
natus, qua ipsius successores etiam fungerentur.
Idemque Alexander amplissima priuilegia, at-
que exemptiones, vt vocant, alias Canonicis, &
Capitulo Ecclesiæ Metropolitanæ ab Lucio Se-
cundo, & Eugenio Tertio concessa, confirmauit;
quod & ipsum Cælestinus Tertius fecit.

1. Extant Bul-
la harū exē-
ptionum in
Tabulario Ca-
pituli d. Ec-
cles.

De Genuensium bellica Virtute.

CAP. VIII.

GENVENSES itaque iactis Reip. fun-
damentis, veterum Ligurum sequen-
tes vestigia, omnique studio ad bel-
lum incumbentes, in re bellica ma-
xime excelluere: subacta proinde Liguria, adeo
angusto dominio nō cōtenti, in remotissimas re-
giones sui nominis famam, gloriamque, ac im-
perij fines late propagarunt. Et quod ad terre-
strem militiam attinet, gens asperissima, atque
inuictissima nihil prætermisit, quin virtutis ad-
mirabilis, incredibilisque specimen, in cuiusque
modi prælijs daret. Nam in defendendis vrbi-
bus³ solers præ alijs hominum genus, mirabili
fortitudine, & constantia, sæpius potentissimo-
rum hostium cōnatus irritos fecit. Celebris est
ipsius vrbis obsidio, quæ Troianæ a viris gra-
uissimis⁴ comparatur. Cum etenim Gibel-
lini exules, opibus Maphæi Vicecomitis, Cæ-
sa-

2. Petrarcho.
in epist. ad
And. Dandu-
lum Ducem
Vener.

3. B. Facius
de gest. Al-
phonsi l. 4.

4. D. Antoni-
nus in Chro-
nic. p. 3. tit. 21
c. 5. 9. 7. Po-
lier. hist. Gen.
l. 6. Bizart.
l. 5. alij.

omnis

SA

fa-